

ἀφτὰ δὰ τάχει τυράκι καὶ ψωμάκι ὁ τρανὸς ὁ γλωσσολόγος. Δάσκαλε, δὲν εἶναι ντροπὴ νὰ μὴν ξαίρει κανεὶς μιὰ ξένη γλῶσσα, ντροπὴ εἶναι νὰ δείχνει τέτοιο πείσμα σὲ πράματα ποὺ δὲν τὰ ξαίρει. Εἴπαμε πὼς τὸ ρένκ (αἰτ. ρεγί) εἶναι ἀπὸ τὶς τουρκ. λέξεις ποὺ δὲν μπήκανε καθόλου στὰ ρωμαίικα (Γ.Γ.Ε. α, 132.)

Ἐπίσης εἴπαμε πὼς τὸ γητεύω ἔγινε στὰ ἰδιωματικά πρῶτα ἀπ' τὸ γογητεύω > γωπητεύω κ' ἀπ' ἀφτὰ πέρασε στὴν κοινὴ μας (κοίτα παραπάνου τὶς παραπομπές.) Εἶναι λοιπὸν περιττὸ νὰ μᾶς βάζει τώρα (Ἄθ. μ' 20) εὐπους ἀπ' τὴν κοθαρέβουσα: ἐννόησα (γρ. νόησα < νοῶ) καταρροή, ζωή κ.τ.λ. ἐνῶ στὰ Μ.Ν.Ε. β' 491 ἔχει τὰ νεοελληνικά ἰδιωματικά ζωγή, ζωγής, ποὺ τὸ γ ἀναπτύχθηκε ἀνάμεσα στὰ φωνήεντα οἱ ἀπ' τὸ 16 αἰώνα: ὅπως λοιπὸν εἶπαν ζωγή, ἔτσι εἶπαν καὶ γογητεύω, αἰ:— Πρὶν ἔλεγε πὼς δὲν ὑπάρχει τύπος γω ἀντὶ ἐγὼ. Τώρα πιά ἀφτὸ δὲν τὸ λέει, γιατί στὸ μεταξὺ τοῦ δείξαμε πὼς κ' ὁ ἴδιος (Μ.Ν.Ε. α', 224) ὁμολογεῖ ἀφτὸν τὸν τύπο. Δὲ βαριέται νὰ ξαναλέει τὰ ἴδια ποὺ τ' ἀποδείξαμε κούφια!

Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

ΤΑ ΦΕΓΓΑΡΙΣΙΑ ΜΑΤΙΑ

Θάρθει μιὰ μέρα, ποὺ θὲ νάμαστε ἡσυχὸι κ' ὅλα θὰ τὰ κυττοῦμε ὡς τὸ φεγγάρι· οἱ ἔννιες κ' οἱ πόθοι κ' οἱ σκληρὸς ἀπαντοχῆς θὰ μᾶς λαφρώσουν ἀπ' τὴν κρύα τους χάρη.

Κι' ἡ ἐλπίδα, τῶν χροσῶν φτερῶν τινάζοντας τὸ χνοῦδι, ἀπὸ τὸ πλάι μας θὰ γλιστρήσει ἔτσι ἡσυχά, ὡς ποτὲ νὰ μὴ συνόδεψε σὺν ἡσκιος τὴν ψυχὴ μας καὶ τὴ ζήση.

Ὅλες οἱ μέρες, σκαλοπάτια φωτεινά, μᾶς προβοδῶν στὴ μέρα τὴν ταμένη πάνωθε μᾶς τραβοῦν ἀστερία ἀγνώριστα, καὶ, ὅσο ἀνεβαίνουμε, ὁ ἕλιγγος αὐξάνει.

Τὶ κ' ἂν λυγοῦν πεισματικά τὰ γόνατα, τὶ κ' ἂν τὰ μάτια πλέκουν ἀλουίδες... Ἄργα ἢ γοργὰ τ' ἄβουλο πόδι μας καμιά δὲ θὰ ξεφύγει ἀπ' τὶς μοιραῖες βαθμίδες.

Θάρθει μιὰ μέρα, ποὺ θὲ νάμαστε ἡσυχὸι θὰ τραβηχτοῦμε ἀπ' τοῦ εἶναι μὴς τὰ πλάτια κ' ὅλα θὰ τὰ κυττοῦμε ὡς ξένοι, ἀδιάφορα, μὲ τ' ἀδειανὰ, τὰ φεγγαρίσια μάτια.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΟΝΤΟΣ

Η ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Στὴ μαργαρίτα ποὺ ξεφύλλισε
βρῆκε πὼς δὲν τὴν ἀγαποῦσα
καὶ τὸ παράπονο ξεχείλισε
κ' ἔκλαψεν ἡ ξανθομαλλοῦσα.

Χίλιες φορὲς σάν τὴν ἐφίλησε
πάνω στὴν κόμη τῆς τὴ ρούσα
τὸ στόμα μου, ἔτσι τῆς ἐμίλησε
σ' ἐρώτικὴ πνιγμένο ἀγκοῦσα:

— Δὲ σ' ἀγαπῶ; ρώτησε πρῶτα
τὰ μάτια μου ποὺ θὲ νὰ κλάψουνε
κ' ὕστερα τὴν καρδιά μου ρώτα.

Δὲ σ' ἀγαπῶ; μὰ κ' ἀπ' τὸ χῶμα
τοῦ τάφου μου, σὰ θὲ μὲ θάψουνε,
πὼς σ' ἀγαπῶ, θ' ἀκοῦς ἀκόμα!

ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΣ

BENJAMIN CRÉMIEUX

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ

Ἐνα ἀπὸ τὰ πὸ συνηθισμένα ρωτήματα ποὺ ἀκοῦει ἕνας ἐπαγγελματίας κριτικός, εἶναι τὸ ἀκόλουθο: «Διαβάσετε ὅλα τὰ βιβλία ποὺ ἐκδίδονται; Κι ἂν δὲν τὰ διαβάσετε ὅλα, πὼς κάνετε τὴν ἐπιλογὴ σας;» Συμβαίνει μάλιστα ἕνας πὸ ἀπλοϊκὸς ἢ τὸ ἀντίθετο πονηρότερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους, φίλος, νὰ ρωτήσει τὸν κριτικὸ: «Διαβάσετε ὅλα τὰ βιβλία ποὺ γι' αὐτὰ κάνετε λόγο;»

Τὸ δεύτερο αὐτὸ ρῶτημα ἀξίζει μιὰ ἀπάντηση προτοῦ καταπιαστὲ κανεὶς νάποκριθῆι στὸ πρῶτο. Ὑπάρχει, πράγματι, ἕνας ὁρισμένος ἀριθμὸς βιβλιοκριτικῶν σημειωμάτων ποὺ οἱ συντάχτες τους πολὺ σπάνια ἔχουνε διαβάσει τὰ βιβλία γιὰ τὰ ὁποῖα μιλοῦνε. Εἶναι τὰ σημειώματα τῶν ἐφημερίδων ποὺ οἱ ἀναγνώστες τους λίγο ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴ λογοτεχνία, μὰ ποὺ νομίζουν πὼς δὲν τοὺς ἐπιτρέπεται νάγνωθῶσιν τὰ λογοτεχνικά ἐπίκαιρα ὅπως δὲν ἀγνοοῦν τὶς ἄλλες ἐπιχειρήσεις. Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ κατηγορήσει τοὺς συντάχτες τῶν σημειωμάτων αὐτῶν, ποὺ οἱ περισσότεροὶ τους δὲν ἔχουν καμιά εἰδικότητα μὲ τὴ λογοτεχνία καὶ τὴ θεωροῦν σάν κάτι τὸ ἐπιπρόσθετο ὅπως τὴ γραμματεία τῆς συντάξεως ἢ τὸ δελτίο τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς. Σάν καλοὶ δημοσιογράφοι ποὺ σὺνηθέστατα εἶναι, περιορίζονται στὴ δημοσίευσιν τῆς ἀγγελίας τοῦ ἐκδότη, στὸ ξεχώρισμά της, ἂν ὁ ἐκδότης εἶναι ἀπαιτητικότερος, ἢ στὸ ἀπάνθισμα καὶ τὸ συνὸν ψισμα τῆς οὐσίας τῶν ἐπιφυλλίδων τῶν σπουδαιότερων κριτικῶν.

Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος ποὺ ὅταν οἱ κριτικοὶ τῶν μεγάλων ἐφημερίδων ἀρχίσουν νὰ μιλοῦνε γιὰ ἕνα βιβλίο, ὅλος ὁ μικρότερος παρισίνος τύπος καθὼς καὶ ὁ ἐπαρχιακὸς κάνουνε κῆρο. Ἐκεῖ ποὺ ὑποψιάζεται κανεὶς τὴν ἐνέργεια μιᾶς ἐπιτήδειας ρεκλάμας, δὲν ὑπάχει σὺνηθέστατα, παρὰ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ «ἐλάσσωνος κόπου». Εἶναι πολὺ λιγότερο κοπιαστικὸ νὰ σχηματίσει κανεὶς μιὰ γνώμη γιὰ ἕνα βιβλίο ἀπὸ τὰ ἄρθρα τοῦ Thibaudet τοῦ Théryne τοῦ Billy καὶ νὰ σα-